

PODIUM

Vanaf 2021 moeten alle culturele instellingen die subsidie van de rijksoverheid ontvangen voldoen aan de Fair Practice Code Cultuur. Deze richtlijn zal een grote impact hebben op de cultuursector. Peter van den Bunder is collectieve belangenbehartiger bij de Kunstenbond/Ntb en al jaren aan het lobbyen voor een fatsoenlijke beloning van podiumkunstenars. De Kunstenbond heeft een meldpunt Unfair Practice en publiceerde onlangs een zwartboek met een overzicht van schrijnende praktijkvoorbeelden. Door Anita Verheggen foto: Judith van Tartwijk

Peter van den Bunder foto: Floor van der Eerden

Wat viel je op toen je het boekje las?

"Het valt op hoe hardnekkig en institutioneel het gedrag van opdrachtgevers is om musici weinig tot niets te betalen en hoe weinig weerbaar de laatsten zijn om dat te stoppen. Dat snap ik wel want de positie van musici is heel kwetsbaar. Alleen de hele grote namen of mensen die niets meer te verliezen hebben kunnen het zich permitteren om daar wat over te zeggen. Voor de meeste musici is het niet te doen omdat je meteen je reputatie en je werk op het spel zet. Daarom verandert de situatie niet zo snel. De mensen die het zwartboek lezen begrijpen het, maar er is ook ongemak. Want als je een Fair Practice wilt zul je er ook naar moeten handelen. Minister Van Engelshoven (OCW) heeft een beleidsbrief gepresenteerd met goede uitgangspunten maar de vertaalslag naar de praktijk wordt de hamvraag. Zo'n zwartboek laat heel scherp zien hoe de praktijk nu is en dat we nog een lange weg te gaan hebben."

Welke uitgangspunten bieden het meeste houvast?

"De minister stelt Fair Practice als norm waar je aan moet voldoen. Een podium of andere cultuurinstelling moet de cao en andere afspraken met de bonden ook echt begroten in een subsidieaanvraag. Het is een knock-out criterium: als je er niet aan voldoet verspeel je je recht op subsidie. De minister wil dat er collectieve

onderhandelingen komen. Belangrijk omdat je daar de kwetsbaarheid van de individuele artiest mee weghaalt. Opdrachtgevers moeten niet eenzijdig regelingen dicteren, er moet ruimte zijn om met vertegenwoordigers van artiesten te onderhandelen en afspraken te maken. Podia zijn niet alleen verantwoordelijk voor hun eigen werknemers en zzp'ers, maar ook voor de bands die ze boeken als opdrachtgever. Het is veel breder dan een cao voor je eigen bedrijf."

Musici hebben soms een dubbelrol: bijvoorbeeld als producer of opdrachtgever. Dat maakt de toepassing van een Fair Practice Code ingewikkeld...

"Iedereen probeert het geldgebrek van zich af te wentelen naar de zwakste schakel. De makers zijn daar meestal de dupe van. Maar als iedereen Fair Practice toepast maakt het niet zoveel meer uit welke rol je hebt. Als we elkaar netjes behandelen en fatsoenlijk betalen is die roldiversiteit geen probleem. Er moet natuurlijk wel extra geld naar cultuur. De minister wil investeren in cultuur en heeft flinke ambities maar te weinig middelen. Het is nu aan de Tweede Kamer en het publiek om ervoor te zorgen dat die ambities kunnen worden gerealiseerd."

Meld je schrijnende praktijkvoorbeelden via: www.unfairpractice.nl